

at på trods af de advarsler og på trods af de overvejelser nåede man altså frem til en konklusion, der ikke alene var stik modsat den, Højesteret nåede frem til senere, og også forskellig fra den, en række andre jurister nåede frem til – men som vel at mærke var i overensstemmelse med den rådgivning, som regeringen havde brug for. Derfor eksisterer der en mistanke om – også når man senere har set redegørelsen om efterlønnen osv. – at Justitsministeriets Lovafdeling er et bestillingskontor, som regeringen kan gå til og få godkendt sine lovforslag. Selv når der er betænkeligheder, ender den alligevel med at få det, den politisk ønsker.

Den mistanke kan man i hvert fald ikke sige sig fri for, og den bliver jo også ofte luftet. Derfor handler diskussionen også om, hvordan vi kan undgå, at den mistanke eksisterer, og her er det i hvert fald vores opfattelse, at en af mulighederne er at lave en uafhængig juridisk rådgivning – et lovråd, som vil bidrage til en helt sund konkurrence med Justitsministeriet, men som frem for alt også vil betyde, at Justitsministeriets Lovafdelings redegørelser vil blive holdt op mod noget andet.

Dette er baggrunden for, at jeg på vegne af hr. Aage Frandsen fra SF og mig selv gerne vil fremsætte et forslag til vedtagelse, som lyder således:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget beklager over for den danske befolkning sin vedtagelse af den grundlovsstridige Tvindlov fredag den 31. maj 1996.

Folketinget konstaterer, at vedtagelsen af en grundlovsstridig lov peger på nødvendigheden af en bedre og mere uafhængig vurdering af lovforslags lovlighed.

På den baggrund vil Folketinget tage skridt til udarbejdelse af forslag om et uafhængigt lovråd, der kan rådgive Folketinget om lovforslag.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 74).

Første næstformand (Birte Weiss):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jan Petersen (S):

Højesteretsdommen den 19. februar medfører naturligvis den umiddelbare konsekvens, at

den såkaldte Tvindlov skal ændres, hvilket sker med det lovforslag, som undervisningsministeren har fremsat.

Den aktuelle konsekvens kan jeg derfor ikke yderligere kommentere, idet den behandles helt normalt i Folketinget og i Folketingets Uddannelsesudvalg. Det samråd, der har været afholdt i Folketingets Uddannelsesudvalg, hvor undervisningsministeren deltog, er det i øvrigt muligt at få adgang til ved blot at trække på det almindelige net, og det er en ganske interessant samfundsbesvarelse i denne sammenhæng.

Der er imidlertid god grund til så at gøre bemærkninger om to væsentlige emner i øvrigt efter dommen: gjorde vi, der stemte for loven, det godt og grundigt nok, da loven blev gennemført? Og ikke mindst: får det nødvendigvis betydning for fremtidig lovgivning, at Højesteret for første gang underkendte dele af en lov, som Folketinget har vedtaget?

Dommen fastslår i al sin enkelthed, at Folketinget har afgjort en konkret tvist, og at denne kompetence ifølge grundloven tilkommer domstolene. Højesteret skrev forfatningshistorie og præciserede grænserne for lovgivningsmagtens kompetence.

Folketingets flertal stod imidlertid ikke over for en entydig sagkyndig konklusion vedrørende netop forholdet mellem Tvindlovens § 7 og grundlovens § 3. Ved lovforslagets endelige behandling i Folketinget forelå notater fra Justitsministeriet og professor Claus Haagen Jensen, og desuden deltog en række af nationens førende statsretsekspertes i debatten op til Folketingets vedtagelse af lovforslagene. Fra Claus Haagen Jensens notat vil jeg citere følgende:

»Retskildematerialet i relation til grundlovens § 3 er så sparsomt, at det er vanskeligt at forudse, hvordan en retssag om spørgsmålet vil falde ud.«

Vi var grundige, men mange var i tvivl. Sagen var undersøgt grundigt, også forholdet til § 3 i grundloven, og alligevel skulle der træffes et valg. Den offentlige debat var ganske præcis, de juridisk kyndige udi forfatningsspørgsmål var ikke enige, og så valgte et flertal at stemme loven hjem. Det er det ansvar, folketingsmedlemmer har. Vi har med vores underskrift lovet at holde grundloven, og i denne sag måtte vi så tolke, og vi gjorde det, selv om det er svært at afgøre sagen for såvel jurister som ikkejurister.

Nu sætter dommen for fremtiden mere præcise grænser for lovgivningsmagtens kompetence, end vi hidtil har kendt, og regeringen